

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Basilio Ancyrano Cæsare In Capadocia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

Corpus ad lit-
tus delatum.

perempti sunt. *Eadem fere Maurolycus, et Ado, qui addit* : Corpus ejus ad litus delatum, et a religiosis viris depositum, magnis coruscant virtutibus.

2 *ms. antiquum monasterii S. Laurentii Leodii, quod nomen Usuardi recenti manu adscriptum præferebat, licet Adonis potius sit. ms. itidem vetustum domus Professæ Societatis Jesu Antverpiæ* : In Ponto, civitate Tomis, trium fratrum Argæi, Narcissi, et Marcellini pueri, qui sub Licinio inter tyrones comprehensi, cum nollet militare cæsi ad mortem, et diu in carcere macerati, in mare mersi martyrium consummaverunt. Corpora eorum ad litus delata, et a religiosiis viris deposita magnis coruscant virtutibus. *Eadem habet ms. Martyrologium Ecclesiæ S. Mariæ Ultrajecti, nisi quod de ejectis in litus corporibus non meminit. Consentit fere Usuardi editio Colonienfis anni 1490.*

3 *Galesinius, nescio quo auctore, quædam alia narrat de fratribus* : Tomis in Ponto, sanctorum Martyrum Argæi, Narcissi, et Marcellini. Hic cum sub Licinio Principe militare nollet, quoniam se Christianum esse affirmaret, nec debere properea illius, idola colentis, militiæ adscribi; eam ob causam virgis crudeliter cæsus, diu in vinculis fuit. Quem Argæus et Narcissus fratres cum aliquando inviserent, comprehensi item

sunt, et in carcerem conjecti, in Christianaque fide constantes, securi percutiuntur. Marcellinus autem in mare projicitur: sicque hic et illi duo martyrio coronantur. *Eadem fere habet Martyrologium Germanicum.*

4 *Notherus* : Et in Ponto, civitate Tomis, trium fratrum Argæi, Narcissi, et Marcellini pueri. Item Tomis Philii Episcopi. Qui sub Licinio Cæsare inter tyrones comprehensus, cum nollet militare, cæsus ad mortem, et diu in carcere maceratus, et in cippo missus, deinde in mare demersus, martyrium consummavit. Cujus corpus ad litus delatum, et a religiosiis viris depositum magnis coruscant virtutibus. *Hrabanus, quæ hic de Philo dicuntur, ea Tito Episcopo tribuit 3 Januarii; ms. S. Maximini Treviris similiter 3 Januar. Philo. Argæi vero et fratrum neuter meminit. Sed a librario S. Marcellini et Theogenis filii Episcopi confusa nomina, quibus eadem fuit obeunda mortis causa. Vide dicenda inferius 3 Januar.*

5 *Vetustissimum ms. Martyrologium S. Hieronymi 3 Januarii* : Et in civitate Tomis Claudonis, Eugenius, Rhodi, trium fratrum, Argæi, Narcissi et Marcellini pueri Christiani et Diogini, Eugenti, Rodonis, Primæ. *Nostram de his conjecturam vide 3 Januarii.*

EX VARIIS
ACCT.

Eadem tor-
menta passi
fratres dicuntur.

Dum Marcellinum visum,
capti.

A quibus-
dam 3 Janu-
ar. colum-
tur.

DE S. ISIDORO EPISCOPO

ET MARTYRE ANTIOCHIÆ

II JAN.

ET DE S. SIRIDONE EPISCOPO.

Martyrologium Romanum : Antiochiæ passio B. Isidori Episcopi. *Beda* : Et S. Isidori (ms. Bavaricum Isidoni) Episcopi et Martyris. *Eadem habet appendix Adonis. Usuardus et Bellinus de Padua* : Apud Antiochiam passio B. Isidori Episcopi. *Ejus meminere pleraque mss. Sed quædam Episcopum tantum vocant, nulla facta martyrii mentione. Galesinius* : Antiochiæ S. Isidori Episcopi et Martyris : qui Catholicæ fidei defensor acerrimus, ab impiis Arianis vehementer oppugnatus, demum in summo certamine fortiter se gerens, pro Christo Domino sanguinem profudit. *Sed non indicat unde ista hauserit Galesinius.*

Isidori memo-
ria in sacris
tabulis.

Forte Donus
Episcopus.

2 *Martyrologium S. Hieronymi* : Isiridoni Episcopi Antiochiæ. *Quæ ita legebat Rosweyda noster* : Isiri Doni. *Putabat enim Donum quempiam Episcopum Antiochenum in loco aut ergastulo, cui Isiris nomen esset, (qua notione vox illa ab Hebraica radice in Græcum idioma detorta reperitur) vitam finisse. Suspicio ego Stridonem, et Isidorum eundem esse, qui forte et Isi-*

ridonus sit appellatus. Idemne tamen sit Donus aut Dominus non possum certo statuere. ms. Florarium Sanctorum, Antiochiæ Syndanî (forte legendum Siridoni) Episcopi et Martyris. Sunt qui hunc eundem esse existiment cum S. Isidoro Nitriæ Episcopo, de quo inferius agemus.

3 *An est fortassis hic Isidorus Episcopus, quem Maurolycus, ms. Florarium, et Galesinius vii Januarii, et hic quidem Nicomediæ passum scribit? Baronius in Notis ad Martyrologium, ait Isidorum nequaquam Antiochenum Episcopum fuisse, licet Antiochiæ passus prodatur.*

4 *De Siridone ista habet Martyrologium Romanum, et Molanus in Additionibus at Usuardum* : Ipso die S. Siridonis Episcopi. *Citat Baronius in Notis, vetustum codicem. Editio Colonien. Usuardi anni 1521, et Martyrologium Germanicum, ac ms. Florarium* : Stridonis Episcopi et Confessoris. *Hunc Spiridionem quidam nuncupant, alii Spiridonem.*

De S. Siri-
done Episco-
po.

NOT. 25.

DE S. BASILIO ANCYRANO

CÆSAREÆ IN CAPADOCIA.

Sub
Juliano.

II JAN.
Duo Basilii
Ancyranî
Martyres.

Unus Cæsareæ
passus.

Basilii Ancyranæ Ecclesiæ Presbyter, martyrio sub Juliano apostata coronatus, celebratur xxii Martii. *Alius ei cognominis, ejusdemque gloriæ participes, sed laicus, sub eodem tyranno isthic Basilii vixit, cujus ii Januarii natalis agitur. De hoc Ferrarius in generali catalogo Sanctorum* : Cæsareæ Cappadociæ, S. Basilii Martyris sub Juliano apostata. *Menologium Græcorum* : Natalis sancti Martyris Basilii ex urbe Ancyra, qui Cæsareæ, Imperatore impio Juliano, Præsidi Saturnino, passus est.

2 *Martyrologium Gallobelgicum hoc die Basilium*

Presbyterum refert, omittitque xxii Martii. Plenius hujus non Presbyteri agonem narrant Menæa :

3 *Hic impio Juliano rerum potente, Ancyræ natus, dum Christum et coleret et prædicaret, comprehensus Tarvilo Præsidi sistitur : apud quem cum Christum libera voce profiteretur, suspensus crudeliter laceratur : dein Ancyra Constantinopolim ductus, iterum ferro carpitur, adeoque distenditur, uti manuum pedumque compages diductæ solverentur : tum loris cæditur, et candenti ferro ustulatur, et compungitur. Cumque omnia generose exantlaret, a*

*Bader. Tran-
quillo, imo
Tranquillino.
vel potius Sa-
turnino.
Dire cruciatus
Constantino-
poli.
Deo

Cæsareæ vestitiis objectus.

Deo vicissim compensationem gratiarum accepit. Nam in ardentem caminum coniectus, per preces stupendum in modum illæsus permansit. Denique vincetus Cæsaream abductus, et a Præto ad feras damnatus, læanæque objectus, lauream martyrii occumbens reportavit. Sacras porro illius reliquias ex cognatis et

familiaribus quidam studiose collectas et unguentis delibatas, linteisque involutas, debita cum veneratione illustri loco repositæ: ac demum ad earum cultum templum (quod Martyrium appellabant) condiderunt. *Eadem fere Galesinius.*

Templum ei edificatum.

DE S. ISIDORO

SECCLO IV.

EPISCOPO ET CONFESSORE, IN ÆGYPTO.

II JAN.
S. Isidorus occiditur S. Paulæ.

NOT. 26.

NOT. 27.
Colitur 2 Januar.

Qui olim Confessores dicti.

Testatur *S. Hieronymus epist. 27 ad Eustochium, sive in vita S. Paulæ viduæ, xxvi Januar. cap. 12, ei Patrum Ægyptiorum adeunti mansiones, sanctum ac venerabilem Episcopum Isidorum Confessorem occurrisset, cum turbis innumerabilibus monachorum, ex quibus multos Sacerdotalis et Leviticus sublimabat gradus.*

2 *Hujus Isidori memoria occurrit in Romano Martyrologio 11 Januar. Nitriæ in Ægypto B. Isidori Episcopi et Confessoris. In quæ ita commentatur Baronius: Cum S. Hieronymus hunc Confessorem appellet; ne quid lateat, sciendum est, diversa admodum significatione a præsentis temporis usu hanc vocem a majoribus usurpatam. Illi enim neminem eo nomine appellabant, nisi eum qui Christi fidem interpellatus coram fidei hostibus confessus esset. Si vero aliquod genus tormentorum esset expertus, nec tamen martyrio occubisset; tunc et Martyr vocatus, idemque aliquando etiam dictus reperitur Confessor, quod scilicet nondum martyrium consummasset. Licet si vim harum vocum expendas, eadem sint; nihilominus tam apud Tertullianum, quam etiam Cyprianum et alios plerosque antiquorum, eo*

sensu, quo diximus, eas voces accipi consuevisse, perspectum satis, exploratumque habetur. Consule, si hæc exactius scire cupis, in primis Cypriani epist. 7, 9, 10, 13, 30, 33, 32, et 81, edit. Pamelii, qui eadem adnotavit in scholiis epist. 9, vir quidem etsi facie mihi incognitus, eruditione tamen satis perspectus.

3 *Juxta ejusdem Cypriani sententiam, qui non interpellatus se martyrio ingerebat, hic dicebatur Professor. Si adhuc autem quis timore correptus, ne fidem proderet, sua suosque relinquens, exilio spontaneo procul a patria vitam ageret, hic appellabatur Extorris: cujus non erat despicienda conditio; nam et in numero Martyrum recensendus erat, si ea de causa mortem oppetisset. Hæc omnia more majorum, atque vetusto loquendi genere. Obtinuit postmodum usus, ut omnes qui sancta et laudabili vita vixissent, sanctoque demum ac probato fine in Domino quievisserent, Confessores appellarentur. Hactenus Baronius*

4 *Sunt qui hunc eundem esse existiment cum Isidoro qui Antiochiæ coli dicitur in Martyrologio Romano, de quo supra hoc ipso die.*

Qui professor.

Qui extorris.

Martyr etiam qui in fuga mortuus.

Qui jam Confessores.

DE S. MACARIO ALEXANDRINO

CIRCIT. AN.
CIII. CD.

ABBATE.

II JAN.
Duo Macarii Abbates.

Uterque 19 Janua. colitur a Græcis. Uter S. Antonii discipulus.

NOT. 28.
Rosweydis sententia.

S. Macarii Alexandrini memoria in Martyrologiis.

Duo fuere celeberrimi Abbates Macarii: prior Ægyptius dictus, alter Alexandrinus, sive Urbanus. Colitur hic ab Ecclesia 11 Januarii, ille xv, nam Græci utrumque 19 Januar. venerantur. Vetera Martyrologia hoc inter eos discrimen statuunt, quod eum cujus xv Januarii agitur natalis, passim S. Antonii discipulum appellant. At fueritne senior Macarius S. Antonii discipulus dubito, etsi id dicat Rufinus lib. 2, cap. 28, qui forte memoria lapsus est. Certe Palladius id Alexandrino tribuit, uti et Menæa 19 Januarii.

2 *Censebat Rosweydis noster, 11 Januarii Macarium Ægyptium, xv Alexandrinum celebrari oportere. Statuimus tamen a Romano Martyrologio non recedere. Hic igitur primum Martyrologiorum de Macario Alexandrino testimonia proferemus, tum quæ de eo sparsim commemorantur in vitis Patrum. De altero fusius xv Januarii agemus.*

3 *Vetus Martyrologium Romanum a Rosweydo nostro editum, et vetus item ms. monasterii S. Martini Treviris: B. Macarii. Beda, Ado, atque: Natalis B. Maccarii Abbatis. Usuardus, ac Bellinus de Padua: In Thebaide S. Macarii Abbatis. Hrabanus, Notherus, ms. S. Maximini Treviris: In Antiochia Macarii Abbatis. ms. S. Richarii, S. Lamberti Leodii, Socie-*

tatis Jesu Antverpiæ, quæ omnia Bedæ præferunt nomen: In Thebaida depositio B. Macarii Abbatis, magnarum virtutum viri. Idem habent plurima mss. Martyrologia, Wandelbertus.

Macarius quartum Nonarum dedicat ortum, Qui tenuit docuitque eremi pius accola morem.

4 *mss. plurima sub nomine Usuardi, sed non admodum antiqua, Albergense, Ultrajectimam, duo Leydensia, atque, ms. Florarium, editio Usuardi Colonien. anni 1490. In Thebaida S. Macarii Abbatis. Hic Alexandrinus; Macarius autem, de quo habetur infra xviii Kal. Februar. fuit Ægyptius genere: ambo florentes in Ægypto, ambo Antonii discipuli. At in additione anni 1321, ista solum habentur: In Thebaide S. Macarii Abbatis. Martyrologium Romanum: In Thebaide S. Macarii Alexandrini Abbatis. Franciscus Maurolycus: Apud Scythopolim in Thebaide, Macarii Alexandrini Abbatis et eremitæ, qui unicus amator solitudinis et inaccessibilium locorum extitit. Galesinius: In Thebaide S. Macarii Alexandrini Abbatis, qui desertissimarum solitudinum amans, diaboli multas tentationes expertus, jejuniis et oratione vicit; aliis denique virtutibus et sanctitate clarus, migravit ad Dominum.*

Quædam recentiora Martyrologia ambobus S. Antonii discipulos faciunt.

NOT. 29.

VITA